

3.4 Stanje okolja in naravni viri

3.4.1 Stanje in trendi na področju okolja

3.4.1.1 Zrak

Stanje in trendi

Stanje zraka v Savinjski statistični regiji je zadovoljivo. Najbolj problematične so razmere v kotlinskih legah, kjer prihaja zaradi inverzije do zadrževanja zračnih mas na dnu kotlin, še posebej na urbaniziranih območjih kjer je skoncentrirana tudi večina industrije (največji onesnaževalci). Na istih območjih so običajno tudi največja vozlišča cestne infrastrukture, ki prispevajo svoj delež pri onesnaževanju zraka. Vsi onesnaževalci vplivajo na to, da v posameznih nekoliko bolj urbaniziranih območjih povečujejo emisije: SO₂, NO_x, CO, CO₂, fluoridov, prašnih usedlin, težkih kovin in drugih elementov (Svetina in sod., 1999). Omenjene emisije so v celotni regiji najpogostejše. Med njimi sta najbolj problematična SO₂ in NO_x, na območju individualnih kurišč pa tudi CO₂. K celotnemu deležu emisij nekaj prispeva tudi kmetijstvo z intenzivnim škropljenjem kmetijskih površin – zlasti v Spodnji Savinjski dolini. Onesnaženost zraka se v zadnjih letih zmanjšuje. To kažejo meritve predvsem na območjih, kjer je bil zaradi ekoloških problemov vzpostavljen lokalni monitoring zraka (Šaleška dolina, Celje). Kakovost zraka se izboljšuje zaradi dveh razlogov. Zaradi zmanjševanja obsega industrijske proizvodnje (Celje z okolico) oziroma zaradi postopne ekološke sanacije in izboljševanja tehnoloških procesov v posameznih podjetjih (OSNPVO 2/6-93, 1993). Da se stanje na tem področju izboljšuje, potrjujejo tudi podatki ANAS-a (državna merilna postaja) in drugih lokalnih merilnih postaj. V zadnjih letih so se emisije vseh omenjenih parametrov zmanjšale do te mere, da koncentracije praviloma ne presegajo mejnih dovoljenih vrednosti. Največji problem danes

poleg plinskih emisij ostajajo prašni delci. To zlasti velja za del Zgornje Savinjske doline (GLIN Nazarje), kjer zaradi neustrezno urejenega silosa za nalaganje odpadnega materiala koncentracije prahu presegajo dovoljene vrednosti (Flis in sod, 2000). V drugih predelih o kakovosti zraka ni podatkov, saj monitoring ni vzpostavljen.

Pritiski

Največji pritisk za zrak predstavljajo emisije SO₂, SO, NO_x, CO₂ NO iz energetike in gospodinjstev, ter iz industrije fluoridi ter dim in prašne usedline, ki v veliko primerih vsebujejo tudi težke kovine. Njihov neposredni vpliv se kaže na propadanju in odmiranju gozdov. Omenjene emisije posredno, s padavinami, onesnažujejo tudi tla, površinske vode in podtalnico. K tem emisijam je treba prišteti še emisije iz prometa, ki prispevajo pomemben delež k skupnemu onesnaževanju zraka.

Odzivi

Državna zakonodaja je urejena, zgrajena je mreža merilnih postaj v Šaleški dolini in v Celju. Sprejeti so tudi nekateri občinski odloki o sanacijskih ukrepih in varovanju zraka (OSNPVO 2/6-93, 1993). V prihodnosti bo treba urediti ustrezen monitoring zraka v območjih kjer ta še ni urejen, identificirati ključne vire onesnaževanja in pričeti z njihovo postopno sanacijo (gradnja čistilnih naprav ali posodobitev proizvodnje). Z vidika prometnih emisij je smiselno razmišljati o preusmeritvi dela težkega prometa na železnice ter o vzpostavitvi bolj učinkovitega javnega prevoza.

3.4.1.2 Površinske vode

Stanje in trendi

Hidrološka mreža je v Savinjski regiji močno razvejana. Celotno rečno omrežje meri približno 1300 km. Vsi vodotoki imajo zaradi geografske lege, reliefnih in klimatskih značilnosti izrazit hudsonski značaj. To pomeni, da so velike

razlike med maksimalnimi in minimalnimi pretoki velike. S tem se pojavljajo v prostoru številni problemi. Na eni strani prihaja v Zgornji Savinjski dolini do močnih erozijskih procesov, na drugi stani pa voda na ravninskem delu, kjer so strmci manjši, odlaga material in postopoma zasipa rečna korita. Prav zaradi tega so v ravninskih predelih pogoste obsežne poplave, ki ogrožajo naselja in kmetijske površine. Poplave predstavljajo v Spodnji Savinjski dolini enega največjih problemov. Iz tega razloga je bila v preteklosti večina vodotokov popolnoma ali vsaj delno regulirana. Naravno ohranjenih vodotokov je v celotni Savinjski regiji le še 13,88% ali 187,9 km (GZ RS, 1998). S tem so se bistveno spremenile tudi razmere v vodotokih. Kakovost voda v površinskih vodotokih je zelo različna in odvisna od lege vodotoka. V večjem delu regije so vodotoki v izredno slabem stanju, saj posamezni odseki vodotokov v večini spadajo v 2.-3., 3. ali 3.-4. kakovostni razred (Dravinja 2.-3., Savinja 2.-3. in 3., Voglajna 3.-4., Paka 2.-3. in Sotla 2.-3. in 3.) (ZZV Celje, 2000). Nekateri izmed njih pa so celo v 4. kakovostnem razredu (Vzhodna Ložnica). Na tako stanje bistveno vplivajo neurejen izcedne vode iz industrije, neurejena komunalna infrastruktura in intenzivno kmetovanje. V celotni regiji je 11 čistilnih naprav za komunalne odpadne vode. Gre za čistilne naprave različnih velikosti in zmogljivosti. V splošnem vse čistijo vode na 2. stopnji. Njihova zmogljivost pa je med 70 in 90% (EIONET, 2003). Trenutno so gradijo ali dograjujejo še nekatere nove čistilne naprave: Celje, Šoštanj, Šmartno ob Paki ... To je seveda mogoče trditi le za večje vodotoke in območja, kjer je bil vzpostavljen monitoring. Za vsa ostala območja težko napovemo dejansko stanje in trende izboljševanja ali poslabšanja kakovosti vode v vodotokih. Stanje voda se je bistveno izboljšalo v Šaleški dolini, saj meritve kažejo, da se je kakovost v zadnjih letih ponekod izboljšala tudi za dva kakovostna razreda (Rošer Drev, Bole,

2003). Nekoliko se je stanje izboljšalo tudi v Spodnji Savinjski dolini. Vendar to velja le za posamezne vodotoke (ZZV Celje, 2000). V večini primerov ostajajo vodotoki v istem kakovostnem razredu kot so bili. Trend izboljševanja gre predvsem na račun postopne izgradnje komunalne infrastrukture.

Pritiski

Najbolj problematična in pereča je neurejena ali nedokončana komunalna infrastruktura. Problem predstavljajo tudi neurejene odcedne vode iz deponij. V ravninskih predelih vode obremenjuje intenzivno kmetijstvo.

Odzivi

Državna zakonodaja je urejena, prav tako sprejeti nekateri občinski sanacijski programi (Šterbenk, 1993). Na določenih območjih že poteka gradnja novih kanalizacij, povsod pa se obnavljajo že obstoječega omrežja. Enako velja tudi za čistilne naprave. Nujna je takojšnja izgradnja komunalne infrastrukture (tam kjer je ni) in dokončanje že začetih del na tem področju. Treba je nadaljevati z aktivnostmi na področju izgradnje čistilnih naprav. Smiselno je razmišljati tudi o vzpostavitvi monitoringa voda v celotni regiji. Dobro bi bilo del obrežij, ki so najbolj izpostavljeni intenzivnemu onesnaževanju ponovno zasaditi z vegetacijo, saj bo tako ponovno vzpostavljen naravni čistilni sistem obrežja vodotokov in preprečeno gnojenje do vodnega telesa. Urediti je treba tudi posamezna razlivna območja.

3.4.1.3 Podtalnica

Stanje in trendi

Zaradi občutljivosti rečnih sedimentov, izkrčenih gozdov v ravninskih predelih in precej intenzivnih človekovih dejavnosti, je celotna regija, kar se onesnaženja podtalnice tiče, močno ogrožena. Na območju regije je 6 večjih vodozbirnih območij.

Znotraj njih je 9 zbiralnikov podtalne vode (GZ RS, 1998). Kakor kažejo rezultati državnega monitoringa, je na večini odzemnih mest kakovost vode slaba, saj je podtalnica pretežno onesnažena z nitrati (HMZ, 2002). V posameznem deležu pa se v podtalnici pojavljajo tudi drugi elementi (težke kovine). Na vode najbolj neposredno vpliva kmetijstvo, posredno pa tudi poselitev, infrastruktura in industrija. Tako je zlasti problematična večina črpališč talne vode. V večini primerov vodo za pitje zajemajo iz izvirnih vodonosnikov. Ta voda je v primerjavi s podtalnico kvalitetnejša. Iz tega razloga v Spodnji Savinjski dolini za pitno vodo uporabljajo mešanico obeh vod. Kakovost podtalnice se glede na meritve, ki so se izvajale v zadnjih letih, sicer od obdobja do obdobja spreminja, vendar pa trend izboljševanja ni opazen.

Pritiski

Največje pritiske predstavljata kmetijstvo (pesticidi, pretirana uporaba naravnih in mineralnih gnojil) ter neurejena kanalizacija naselij. Manj problematične so emisije iz prometa.

Odzivi

Gradnja kanalizacij in čistilnih naprav zmanjšuje možnosti za onesnaževanje podtalnice. Določena so vodovarstvena območja, v katerih je potrebno zmanjšati uporabo pesticidov in gnojil. Znotraj vodovarstvenih pasov je potrebno upoštevati omejitve, dokler se stanje ne izboljša pa uporabljati druge, predvsem izvirske vire pitne vode.

3.4.1.4 Tla

Stanje in trendi

Tla predstavljajo z okoljskega vidika velik problem, saj so namreč v celotni regiji močno obremenjena in na posameznih mestih še dodatno onesnažena. Najbolj so tla degradirana v Šaleški dolini, kjer je

zaradi izkopavanja premoga ugreznjena 1/3 dolinskega dna (Svetina in sodelavci 2000). Na ugrezninskem območju so tla neuporabna za večino dejavnosti (Šterbenk, 1999). Z drugačnimi problemi se srečujejo na območju intenzivne kmetijske proizvodnje (celotna Spodnja Savinjska dolina) in na območjih, kjer je bila vrsto let prisotna najrazličnejša industrija. Tukaj so tla večinoma onesnažena bodisi s pesticidi, bodisi s težkimi kovinami. To zlasti velja za širšo okolico Celja. Ker so bila tla tukaj zelo močno onesnažena, je bila konec 90-tih let opravljena obsežna analiza onesnaženosti tal v takratni občini Celje. Študija je pokazala, da so tla najbolj kontaminirana s kromom, svincem in cinkom. Manj z nikljem, živim srebrom, arzenom in drugimi težkimi kovinami. Vsi omenjeni elementi so nevarni za zdravje ljudi. Iz študije je razvidno tudi, da na širšem območju Celja za razliko od drugih predelov Spodnje Savinjske doline tla niso obremenjena s pesticidi in sredstvi za zaščito rastlin. Enako velja tudi za onesnaženje z mineralnimi gnojili in organsko snovjo. Velik problem z vidika onesnaževanja v celotni regiji predstavljajo emisije iz prometa. Te se s povečevanjem prometa stalno povečujejo. Tla so v neposredni okolici večjih prometnic močno obremenjena in onesnažena predvsem s svincem in cinkom. Največji problem v tem pogledu predstavlja nova avtocestna povezava 5. koridorja Maribor - Ljubljana. Manj problemov s tlemi imajo obrobna, mejna območja regije, kjer so tla zaradi bolj ohranjenega gozdnega prostora in manj intenzivne industrije tudi manj degradirana in onesnažena (Lobnik in sod., 1989). Vendar gre tukaj le za domnevo, saj monitoring tal na tem območju ni vzpostavljen. Na območjih, kjer so bile izdelane določene meritve ali se izvaja redni monitoring, je v zadnjih letih opazno postopno zmanjševanje onesnaženosti. Vendar gre predvsem za težke kovine. Pesticidi še vedno ostajajo problematični. Zmanjševanje je posledica

dobro samoočiščevalne sposobnosti tal in bistvenega zmanjševanja emisij v ozračje. Zadnje meritve vsebnosti težkih kovin v rastlinskem materialu kažejo, da se stanje bistveno ne spreminja (Eržen in sodelavci 2003).

Pritiski

Za tla so najbolj problematične emisije prašnih usedlin, saj te vsebujejo težke kovine. Zelo problematične so tudi emisije iz prometa ter onesnaževanje zaradi intenzivnega kmetovanja. Tla zaradi velike obremenjenosti predstavljajo tveganje, saj zaradi mobilnosti elementov ti lahko iz tal prehajajo v prehranjevalno verigo. Velik problem predstavljajo tudi močno degradirana tla (ugrezanje), zaradi česar niso uporabna za večino dejavnosti.

Odzivi

Začela se je gradnja čistilnih naprav na virih emisij. Še naprej je potrebno zmanjševati onesnaževanje. Potrebno je seznanjati ljudi s to problematiko. Z metodami bioremediacije bi veljalo poskusiti vsaj delno očistiti tla na najbolj problematičnih območjih. Na ugrezniskih in erozijsko ogroženih območjih je potrebno še naprej sanirati tla.

3.4.1.5 Gozd

Stanje in trendi

Med skupinami rastišč v regiji prevladujejo na nekarbonatnih kamninah bukova (27%), precej je tudi jelovo-bukovih gozdov (25%). V tej skupini so združeni jelovo-bukovi gozdovi na karbonatni podlagi in acidofilni jelovo-bukovi gozdovi. Obsežna je skupina rastišč jelke in smreke (16%), kjer posebej pri smrečjih prevladujejo sekundarne združbe. Le v posebnih ekoloških razmerah se pojavljajo acidofilna borovja (0,5%), bazofilna borovja (1,5%) in termofilni grmičavi gozdovi malega jesena in črnega gabra (0,2%). Z

vklučitvijo prej neurejenih gozdnih površin v varovalnih gozdovih ima znaten delež ruše (5%). Zaradi razmeroma ozkih dolin, hladne klime in zaradi kmetijstva na primernih površinah izkrčenega gozda v kotlinah in obrečnih terasah, se gabrovja in dobrove pojavljajo v gozdni vegetaciji le v skromnem deležu, popolnoma pa manjkajo rastišča termofilnih hrastovij. Nekaj več je rastišč logov (zlasti ob Savinji), ki pa ne dosejajo 1% gozdne površine v območju. Med ogroženimi in redkimi drevesnimi vrstami je razmeroma pogosta tisa, ki se pojavlja v alpskih dolinah na karbonatni podlagi, pogosta pa je tudi na silikatni podlagi. V območju prevladujejo zasebni gozdovi (75%). Gozdov pravnih oseb je slab odstotek, enako tudi občinskih gozdov. Delež državnih gozdov se je zmanjšal zaradi denacionalizacije, ki pa še ni končana. V postopku vračanja so še nekdanji gozdovi ljubljanske škofije in nekaj ostalih površin. Prav tako se je spremenil delež gozdov ostalih pravnih oseb, v katere so vključeni še gozdovi župnij in Planinske zveze. V zasebnih gozdovih je več kot 5000 lastnikov gozdov, povprečna posest pa znaša 7,7 ha. Glede na prejšnji načrt se je povprečna posest povečala. Po kategorijah prevladujejo večnamenski gozdovi. Teh je več kot 80%. Sledijo jim varovalni gozdovi, lesno-proizvodni gozdovi z načrtovanim posekom in lesno-proizvodni gozdovi brez načrtovanega poseka. Največ posekov je predvidenih v zasebnih gozdovih. Povprečna lesna zaloga v območju je, skupaj z varovalnimi gozdovi in gozdnimi rezervati, 263 m³/ha. V zalogi močno prevladujejo iglavci, posebej smreka s 62,8%, dosti je pa tudi še jelke 6,6%, medtem ko imata macesen in bor skupaj le 8% delež. Med listavci je največ bukve (17%), medtem ko so vse ostale vrste prisotne v deležih okoli 1% ali manj. Povprečen letni prirastek gozdov v območju je 6,3 m³/ha. Tako kot v lesni zalogi tudi tu prevladujejo iglavci. Delež iglavcev v prirastku je malo nižji kot v lesni zalogi, kar kaže na močnejše priraščanje

listavcev. Večina prirastka je v debelinskem razredu do 30 cm. Naravna ohranjenost gozda v regiji je zelo različna. Na eni strani se srečujemo z dobro ohranjenimi gozdnimi površinami v Zgornji Savinjski dolini, na drugi strani pa z veliko fragmentacijo gozdne matice v Spodnji Savinjski dolini, delu Dravinjske doline ter Kozjanskega. V zadnjih letih je opazen trend postopnega izboljševanja stanja gozda, ki je predvsem posledica manjšega onesnaževanja zraka (ZGS, 2002).

Pritiski

Največje pritiske za gozd predstavljajo neposredni posegi v gozdni prostor – gradnja cest, industrijskih con in širitev poselitve. Negativni vplivi zaradi emisij se zmanjšujejo.

Odzivi

Pri posegih v gozdni prostor je potrebno dosledno upoštevati zakonodajo.

3.4.1.6 Odpadki

Stanje in trendi

V Savinjski statistični regiji se v posameznih občinah srečujejo z zelo različnimi problemi, vezanimi na odpadke. Skoraj povsod predstavljajo največji problem precej zapolnjene deponije komunalnih odpadkov. Zaradi tega se pojavlja vprašanje kam z odpadki v prihodnje. To je tudi glavni razlog, da večje občine v regiji že prehajajo na ločeno zbiranje odpadkov. V Velenjski občini so s tem začeli že leta 1992. Zelo dobro je ta problem rešen v občini Žalec. Poleg zapolnjenih in v veliko primerih tudi neustrezno urejenih komunalnih odlagališč predstavljajo zelo velik problem in tveganje za okolje tudi številna divja odlagališča (Šimec in sodelavci 1995). Del divjih odlagališč v Spodnji Savinjski dolini, širšem območju Celja in v Šaleški dolini je saniranih. Veliko pa ostaja neurejenih odlagališč. Omenjena

odlagališča bodo ostala eden osnovnih problemov v regiji, saj kljub dokaj uspešni sanaciji vsakodnevno nastajajo nova. To dejansko priča o nizki okoljski zavesti prebivalstva v tem delu Slovenije (Šterbenk in sod., 2000). Iz tega razloga bi bilo treba več pozornosti nameniti izobraževanju širše javnosti. Kljub temu se trend na področju komunalnih odpadkov izboljšuje. V regiji se namreč že oblikujeta dva subregionalna centra za ravnanje z odpadki (CERO). Eden bo v občini Slovenske Konjice, drugi pa v Mestni občini Celje. Za obe odlagališči so že pripravljene načrti in dokumentacija. V Celju so odkupljena že tudi nekatera zemljišča (Uršič in sod., 1997). Z izgradnjo omenjenih centrov se bo stanje na področju odpadkov v posameznih občinah bistveno izboljšalo. Hkrati bodo z večjimi odlagališči na nekaj mestih, manj obremenjena druga območja. Med posameznimi, zlasti večjimi občinami, so že podpisana tudi partnerstva, ki opredeljujejo sodelovanje in pogoje udeležbe v celotnem sistemu zbiranja odpadkov v regiji. Poleg komunalnih odpadkov predstavljajo zelo velik problem tudi industrijski odpadki. Teh je zlasti na določenih območjih zelo veliko. Tu gre izpostaviti Šaleško dolino, kjer se zaradi proizvodnje električne energije ustvarjajo ogromne količine elektrofiltrskega pepela in produktov razžvepljanja dimnih plinov v Termoelektrarni Šoštanj (TEŠ) – sadra, žindra, itd. S sadro se srečujejo tudi v Celju. V obeh primerih je odlaganje oziroma vgrajevanje materialov dobro urejeno. V prvem primeru se s pepelom zapolnjuje del ugrezninskega območja med Velenjskim in Družmirskim jezerom. Ker je v preteklosti zaradi neurejenih izcednih vod z deponije ta močno obremenjevala jezero in reko Pako, je bil leta 1994 izgrajen zaprti krogotok. Ker sedaj ne prihaja do tovrstnega onesnaževanja, se je stanje voda bistveno izboljšalo (Šterbenk, 1999). Poleg omenjenih odpadkov je v regiji tudi veliko drugih, inertnih in nevarnih. V večini

primerov je ravnanje s temi odpadki v skladu z zakonodajo. Probleme rešujejo znotraj posameznih podjetij.

Pritiski

Pritiski na okolje zaradi odlaganja odpadkov se kažejo v onesnaževanju tal, površinskih voda in podtalnice. Najbolj problematične so izcedne vode. Drugi problem pa so prenapolnjena in običajno neustrezna odlagališča. To zlasti velja za divja odlagališča.

Odzivi

Sprejeta je ustrežna državna zakonodaja na področju odpadkov in občinski odloki. Sanirana so številna odlagališča. Nadaljevati s pripravami za oblikovanje regionalnih centrov za ravnanje z odpadki. Ljudi je potrebno seznaniti z negativnimi posledicami neustreznega ravnanja z odpadki – okoljsko ozaveščanje ljudi. Odpraviti oziroma sanirati je potrebno divja odlagališča.

3.4.1.7 Rastlinstvo in živalstvo

Stanje in trendi

Celotna regija ima zelo pestro biotsko sestavo, saj ima prostor zanimivo zgradbo – razgiban relief, različne geološke in geomorfološke značilnosti, hidrološke razmere itd. Zaradi najrazličnejših človekovih dejavnosti so bili v preteklosti uničeni številni naravni biotopi. Med njimi so bili najbolj prizadeti nižinski, zlasti gozdovi. S tem so se ustvarili povsem novi pogoji, ki so povzročili nastanek drugih biotopov (ekstenzivnih zmerno suhih in mokrotnih travnikov), ki danes zlasti v ravninskem delu regije zaradi urbanizacije in infrastrukture hitro propadajo in izginjajo. Omenjeni biotopi se nahajajo le še na močno razdrobljenih arealih. Regija je prav zaradi velike heterogenosti prostora bogata z rastlinskimi in živalskimi vrstami. Vrsta sestava se od območja do območja nekoliko spreminja. Tako najdemo v

gozdnem prostoru številne predstavnike sesalcev. Najpogostejši so predstavniki srnjadi, jelenjadi, divjih prašičev in lisic. Med stalnimi vrstami pa je mogoče zlasti v gorskem svetu opaziti tudi gamsa in muflona. Med manjšimi sesalci so stalno prisotni tudi poljski zajec in obe kuni. Občasno je prisoten hermelin. Poleg sesalcev je tukaj mogoče najti številne ptice. V nekoliko bolj močvirnih, nižinskih predelih, ob rokavih rek in obrežjih jezer ter na skalovitih predelih so prisotni tudi številni predstavniki plazilcev in dvoživk (Vogrin, Habitati, dvoživke in ptice ob reki Savinji, 1996). Med njimi so tudi številne vrste, ki jih uvrščamo na rdeči seznam. Med njimi je treba omeniti martinčka, belouško, navadnega goša ter navadno krastačo, zeleno žabo, navadnega pupka in še mnoge druge. Samo v Spodnji Savinjski dolini lahko naštejemo več kot 20 takih predstavnikov. Pestrost vrst in prisotnost zanimivih predstavnikov pa je bistveno večja na območju Kamniško-Savinjskih Alp (Šterbenk in sod., 2000). Trenutno je v celotni regiji zaščitenega 3,16% (41,48 ha) celotnega ozemlja. Največ na obrobni mejnih območjih (Kozjansko, Zgornja Savinjska dolina). V planih se predvideva zavarovanje še 4,39% ozemlja. V večini gre za razširitev obstoječih površin. V celotni regiji je tudi 15 naravnih spomenikov. Od tega je 8 objektov naravne dediščine in 7 nekoliko širših območij, znotraj katerih se nahajajo posamezni objekti naravne dediščine.

Pritiski

Zaradi človekovih dejavnosti in izgubljanja prvotnih biotopov so propadle številne rastlinske in živalske vrste. Zaradi gradnje infrastrukture se pojavljajo še druga navzkrižja – prekinjeni koridorji itd. S tem se zmanjšuje stabilnost ekosistema, pride pa lahko tudi do propada celih populacij. Po drugi strani okoljevarstveni pritiski (želje okoljevarstvenikov) predstavljajo omejitve, saj se s

predpisovanjem določenih režimov znotraj varovanih območij ta determinira prostorski razvoj.

Odzivi

Obstajajo že sprejeti odloki o zavarovanju določenih območij in posameznih spomenikov (Krajinski park Kozjansko). Potrebno je identificirati in zaščititi pomembna kompleksna, biotsko zanimiva in vredna območja in določiti potencialne nove naravne vrednote. Razširiti nekatera že zaščitena območja. Sprejeti je treba nove odloke o zaščiti in varovanju. Okoljske vplive zmanjšati na minimum.

3.4.1.8 Urbano okolje

Stanje in trendi

Kakovost bivalnih pogojev v regiji je zelo raznolika. Na eni strani se srečujemo z zelo dobrimi pogoji za življenje v nekoliko bolj onesnaženem okolju – Celje in drugi večji kraji. Na drugi strani pa z nekoliko manj urejenimi razmerami v podeželskem okolju. Največji problem v mestih predstavljajo emisije iz prometa in hrup. Meritve hrupa razen v posameznih primerih (Celje, Žalec, Nazarje) niso bile opravljene. Tam, kjer pa so meritve izvajali, se je pokazalo, da merjene vrednosti niso skoraj nikjer presegle dovoljenih mejnih in kritičnih ravni. To velja tako za dnevne in nočne meritve. Na splošno se ocenjuje, da so razmere za bivanje v večjih mestih dokaj dobre. Tu so namreč dostopne vse storitve in vsa ostala infrastruktura. Nekoliko problematične so zelene površine v mestu, ki so večkrat neurejene, slabo urejene ali pa slabo vzdrževane. Vendar gre stanje tudi na tem področju na boljše. Opazen je namreč trend postopnega urejanja posameznih mestnih območij. Tak trend je opazen tudi v okoliških naseljih. Čeprav so bila ta precej časa nekoliko zapostavljena, se sedaj postopoma urejajo. Tu imamo v mislih predvsem vso potrebno

infrastrukturo, predvsem pa ogrevanje, vodovod in kanalizacijo. S tem se tudi v krajih, ki so bolj oddaljeni od regionalnih središč zelo izboljšujejo pogoji za življenje, se veliko ljudi zaradi hitre dostopnosti do središč seli v primestna in podeželska naselja – manj gneče, čistejši zrak itd. S tem se povečuje pritisk na okolje izven urbanih središč, kar predstavlja določeno tveganje. Takšen trend se tudi v prihodnje ne bo ustavil. Z vidika kakovosti življenja v mestu je treba izpostaviti še eno dejstvo. To je, da je veličina mest locirana na območjih, ki imajo kvalitetno zaledje, ki omogoča različne oblike rekreacije in športno udejstvovanje.

Pritiski

Največje pritiske v urbanih naseljih predstavljajo promet, hrup in onesnažen zrak. Velik pririsk predstavlja tudi splošno onesnaževanje (prašnost, videzno onesnaževanje, itd.) Na človeka pa deluje še vrsta psiholoških pritiskov – gneča, utesnjenost, razosebljanje itd.

Odzivi

Kot odgovor na posamezne pritiske se ponujajo naslednje rešitve. Iz območij, ki so izpostavljena močnim hrupom izločiti bivalne enote in objekte, ki zaradi narave svoje dejavnosti potrebujejo mirno okolje. V primeru, da to ni mogoče, je treba objekte ustrezno protihrupno varovati. Promet v mestu je treba urediti tako, da se izogne objektom, ki morajo po zakonu biti varovani pred hrupom. Zmanjšati promet v mestnih središčih, ljudi pa preusmeriti na javni prevoz (manjši hrup in onesnaževanje). Urediti čim več kvalitetnih zelenih površin oziroma ustrezno povezati mestne zelene površine z zaledjem. S tem se zmanjšuje občutek gneče.

3.4.1.9 Zdravje ljudi

Stanje in trendi

Demografsko gibanje v Savinjski statistični regiji se v osnovnih značilnostih ne razlikuje od slovenskega. Trend nizke natalitete, negativnega naravnega prirastka, naraščanja števila prebivalstva, starejšega od 65 let, ki naj bi se po napovedih demografov nadaljeval, bo v prihodnjih letih in desetletjih pomembno vplival na ekonomsko, socialno in zdravstveno podobo regije (Zavod za zdravstveno varstvo Celje, Zdravje prebivalcev regije Celje v letih 1995-1999, <http://www.zzv-ce.si/raziskave>).

Izobrazba, zaposlenost oz. brezposelnost, osebni dohodek, preskrbljenost prebivalcev z zdravstveno službo ... predstavljajo za zdravje ljudi pomembne determinante. Višje kot so, več zdravja lahko pričakujemo (Zavod za zdravstveno varstvo Celje, Zdravje prebivalcev regije Celje v letih 1995-1999, <http://www.zzv-ce.si/raziskave>).

Kljub razlikam med posameznimi območji znotraj regije, regija v primerjavi s slovenskim povprečjem izkazuje slabšo izobrazbeno strukturo (posledično slabše možnosti za zaposlitev, večja socialna in materialna ogroženost), višjo stopnjo brezposelnosti ter nižji dohodek na prebivalca.

Na območju regije se zdravstvena dejavnost odvija na več nivojih. V 9 zdravstvenih domovih se zagotavlja osnovno zdravstveno varstvo na primarni ravni, specialistične in druge zdravstvene storitve pa nudijo tudi zavarovancem in samoplačnikom širšega območja. Zdravstveno varstvo na sekundarni ravni zagotavljajo v Splošni in učni bolnišnici Celje, ki je po velikosti tretja največja bolnišnica v Sloveniji, Psihiatrični bolnišnici Vojnik ter Bolnišnici Topolšica.

Terciarno ali klinično raven zdravstvene dejavnosti, ki zajema posebej določene storitve (zahtevna diagnostična in terapevtska obravnava

bolnika) za potrebe celotne države izvaja Klinični center v Ljubljani.

Med ostalimi zdravstvenimi ustanovami je potrebno omeniti: Zavod za zdravstveno varstvo Celje (ZZV-CE), ki predstavlja osrednjo preventivno zdravstveno ustanovo v regiji, 8 socialnih in posebnih zavodov (domovi upokojencev, zavodi za usposabljanje ipd.), lekarnе (JZ Celjske lekarnе, Žalske lekarnе Žalec, Lekarna Sevnica) ter 6 zdravilišč.

Regija je v obdobju 1995-1999 v primerjavi s Slovenijo izkazovala:

- več mrtvorjenih otrok,
- višjo stopnjo umrljivosti zaradi bolezni obtočil, ki so med vzroki smrti na prvem mestu,
- nižjo umrljivost za rakom,
- večje število splavov,
- visok koeficient samomorilnosti,
- podpovprečno stanje glede števila prebivalcev na zdravnika (slovensko povprečje se je gibalo ok. 390 prebivalcev/ zdravnika, na območju savinjske regije pa je bilo to razmerje 480 prebivalcev/ zdravnika),
- po številu otrok na zdravnika v primarnem zdravstvenem varstvu predšolskih otrok ni bil dosežen niti minimalen normativ, ki znaša 1000 otrok na enega zdravnika,
- regija je bila bistveno pod slovenskim povprečjem tudi po številu šolskih otrok in mladine (do 19 leta)/ zdravnika ter po številu prebivalcev nad 19 let/ zdravnika
- (Zavod za zdravstveno varstvo Celje, Zdravje prebivalcev regije Celje v letih 1995-1999, <http://www.zzv-ce.si/raziskave>).

Pritiski

Negativni demografski in ekonomsko – socialni trendi ter okoljske obremenitve navedene v prejšnjih poglavjih (ne le v regiji ampak tudi v Sloveniji) imajo tako neposreden kot tudi posreden vpliv na zdravje ljudi.

Odzivi

Zmanjševanje ekonomsko – socialnih razlik, ozaveščanje prebivalstva, medsebojno sodelovanje delodajalcev, gospodarstva, zdravstvenih in drugih služb, nenehno poudarjanje pomena preventivne zdravstvene dejavnosti, čim boljše delovanje različnih skupin na tem področju in dosledno izvajanje že sprejetih programov (npr. komisija za spremljanje in zmanjšanje umrljivosti dojenčkov, Nacionalni program za preprečevanje samomora ipd.), skrb za kvaliteto podatkov in kazalcev zdravja in kontrola le teh v celotni poročevalski verigi.

(Zavod za zdravstveno varstvo Celje, Zdravje prebivalcev regije Celje v letih 1995-1999, <http://www.zzv-ce.si/raziskave>).

3.4.2 Stanje okolja po subregijah

3.4.2.1 Šaleška dolina

Šaleška dolina je z vidika okolja in okoljskih problemov v zadnjih letih doživela velike spremembe. Stanje okolja se je v zadnjih letih močno izboljšalo. K temu je bistveno pripomogel lokalni monitoring zraka, vode in tal, katerega začetki segajo v začetke osemdesetih let prejšnjega stoletja, vzpostavljen pa je bil seveda zaradi številnih ekoloških problemov, ki so se v tistem obdobju pojavljali. Pred vzpostavitvijo ekološkega informacijskega sistema (EIS) in ekološke sanacije, so se obremenitve okolja zaradi onesnaževanja kazale tako rekoč v vseh okoljskih elementih. Najbolj prizadeta sta bila zrak in voda. Zrak je bil onesnažen zaradi velikih emisij (SO_2 , SO, NO_x , CO_2), vode pa so bile v slabem stanju predvsem zaradi nekontroliranega odlaganja pepela iz Termoelektrarne Šoštanj in neurejene komunalne infrastrukture. Onesnaženje zraka je posledično vplivalo tudi na onesnaženje tal, ki so bila že tako degradirana zaradi ugrezjanja, povzročalo je propadanje gozdov in zmanjševalo kvaliteto življenja. Zaradi okoljskih problemov je nastopila huda kriza, ki pa je spodbudila začetek ekološke sanacije, ki poteka še danes. Tako se je v zadnjih letih močno izboljšala kakovost zraka, saj so se z izgradnjo čistilne naprave emisije dimnih plinov iz TEŠ zmanjšale za več kot 90%. Zrak ni več obremenjen niti zaradi individualnih kurišč, saj se praktično vsa dolina ogreva s toplotno energijo iz TEŠ. Tudi Gorenje je z izboljšavo proizvodnih postopkov bistveno zmanjšalo emisije organskih topil in prahu. Tudi kakovost reke Pake in njenih pritokov se je v zadnjih letih močno izboljšala. Pred časom je bil ves spodnji tok Pake v 4. kakovostnem razredu, danes pa Paka priteče do Velenja v 1. do 2. kakovostnem razredu, njena kakovost se opazneje poslabša šele po iztoku iz

nedokončane Centralne čistilne naprave za komunalne vode v Šoštanju in pade v 3. kakovostni razred. Stanje se bo z dograditvijo čistilne naprave (pridobljena sredstva ISPA) še izboljšalo. Poleg centralne čistilne naprave v Šaleški dolini obratujeta še dve čistilni napravi z biodiski (EKOROL 22) v Kavčah in Podkraju. K izboljšanju kakovosti vode v Paki in v Velenjskem jezeru je bistveno pripomogla ureditev dela ugrezninskega območja, ki ga sanirajo s stranskimi produkti izgorevanja premoga in razžveplanja dimnih plinov (1994). S sanacijo in rekultivacijo ugrezninskega območja se zmanjšujejo tudi negativni učinki degradacije tal zaradi ugrezjanja, saj se prostor namenja novi rabi – predvsem se izkoriščajo potenciali jezer in njihovih bregov za rekreacijo, šport, turizem. Na delu ugrezninskega območja se oblikujejo sekundarni biotopi, ki povečujejo biotsko raznovrstnost. Zaradi zmanjšane onesnaževanja zraka se je izboljšalo tudi stanje gozdov. Vse večji problem predstavljajo komunalni odpadki. Odlagališče inertnih in nenevarnih odpadkov, na katerega odlagajo odpadke iz občin Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki, bo v nekaj letih zapolnjeno. Šaleška dolina se bo pridružila regijskemu konceptu ravnanja z odpadki z odlaganjem v Celju, količine odpadkov pa bodo skušali zmanjšati predvsem z ločenim zbiranjem odpadkov.

3.4.2.2 Zgornja Savinjska dolina

V primerjavi s Šaleško dolino je stanje okolja v Zgornji Savinjski dolini precej boljše. Podatki so sicer zelo skopi, kar pa je verjetno tudi posledica dejstva, da večjih okoljskih problemov na tem območju ni bilo. Problemi z onesnaženjem zraka so se pojavljali le v Nazarjih z okolico. Glavne vire emisij v zrak predstavljajo industrija, obrt, privatna kurišča in kotlovnica za centralno ogrevanje osnovne šole. Najbolj problematičen je prah iz podjetja Glin Nazarje. Z okoljskega vidika je

tehnično najmanj ustrezno rešeno praznjenje silosa in transport odpadkov do kotlarne ali porabnikov. Odvoz in predelava nevarnih in hitro vnetljivih snovi sta ustrezno rešena (EKO-LES Ptuj), urejeno pa imajo tudi odvajanje odpadnih vod na čistilno napravo v Lokah pri Mozirju. Vpliv individualnih kurišč na kakovost zraka se zmanjšuje tudi zaradi naprednih rešitev ogrevanja z lesno biomaso v Gornjem Gradu. Za ostale segmente okolja so podatki za Zgornjo Savinjsko dolino zelo skopi.

3.4.2.3 Spodnja Savinjska dolina

Na okoljske probleme Spodnje Savinjske doline precej vpliva njena lega, saj leži med tremi območji, ki so ali še vedno okolje močno obremenjujejo (TEŠ, TET, Celje). Problemi se kažejo predvsem pri zraku, tleh in podtalnici. Na stanje zraka vpliva daljinsko onesnaževanje pa tudi posamezni lokalni viri emisij. Med slednjimi so najbolj problematični individualna kurišča, emisije iz prometa in industrije. Zadnjih je največ v občinah Žalec in Polzela. S sanacijskimi ukrepi, ki so jih v zadnjih letih v mnogih podjetjih že začeli izvajati, so se nekatere emisije zmanjšale. Zmanjšuje se tudi onesnaževanje iz vira individualnih kurišč, saj večina občin prehaja na plinifikacijo. V občini Žalec je na plinovod priključenih že več kot 500 gospodinjstev in več kot 70 industrijskih odjemalcev in obrtnikov. Povečujejo pa se emisije iz prometa, kar je v večji meri posledica nove avtocestne povezave. Na kakovost voda vplivajo delno še neurejena komunalna infrastruktura, neurejeni izpusti tehnoloških voda in intenzivno kmetijstvo, vendar se stanje izboljšuje. Čistilna naprava v Žalcu je začela obratovati leta 1987. Z njo prečistijo velik del voda Spodnje Savinjske doline. Trenutno so na napravo speljane komunalne vode iz Petrovč, Arje vasi, Dobriške vasi, Žalca in Ložnice ter tehnološke in fekalne vode iz mlekarne Celeia v Arji vasi. Sicer so po podatkih iz lanskega leta, ko

je inštitut ERICo Velenje opravil oceno kvalitete površinske vode na posameznih zajemnih mestih potokov Artišnica, Bistrica, Lava in Struga, vode pretežno v 2. do 3. kakovostnem razredu. Podatki republiškega monitorniga kažejo na povečane vrednosti koncentracij nitratov v podtalnici, kar je posledica intenzivne kmetijske rabe in vpliva industrije. To potrjujejo tudi meritve obremenjenosti tal, saj so bile v zadnjih letih v vseh odvzetih vzorcih presežene koncentracije pesticidov, v vzorcih pa so se pojavljala še druga onesnažila. Priporočljiva bi bila vzpostavitev monitoringa tal. Ravnanje z odpadki je razmeroma dobro urejeno, posebno v občini Žalec. Problematična so predvsem divja odlagališča in odpadna hmeljevina.

3.4.2.4 Celje z okolico

V Celju in okolici je bilo skoncentrirane veliko težke industrije (Železarna Štore, Cinkarna Celje, EMO ...), zaradi česar je bilo okolje tega dela regije precej obremenjeno. Problematične so bile predvsem emisije SO₂, SO, NO_x, dima, prašnih usedlin, fluoridov, k dodatnemu onesnaževanju zraka pa so pripomogla tudi večja in manjša kurišča. Stanje se je v zadnjih letih z zaprtjem nekaterih tovarn in s sanacijo obstoječih virov emisij (čistilne naprave, sodobnejši proizvodni postopki) bistveno izboljšalo, vendar še vedno ni zadovoljivo. Največji napredek na tem področju je bil narejen na področju individualnih kurišč. Ta so zlasti v Celju skoraj v celoti plinificirana. Vplivi onesnaževanja zraka v Celju so se poznali na širšem območju – zaznati jih je tudi v občinah Vojnik in Dobrna. Zaradi močnega obremenjevanja zraka so onesnažena tudi tla. V študiji, ki jo je leta 1989 izdelal Oddelek za pedologijo na Biotehniški fakulteti, je zapisano, da so tla na celotnem celjskem območju močno kontaminirana s težkimi kovinami - najbolj s kadmijem, kromom, cinkom in svincem, nekoliko manj z arzenom, živim srebrom, nikljem, titanom

in še z nekaterimi drugimi težkimi kovinami. Vodotoki v Celju in njegovi okolici sodijo večinoma v 3. ali 3. do 4. kakovostni razred. Izjema je Savinja, ki je uvrščena v 2. kakovostni razred. Najbolj obremenjena reka tega območja je Vzhodna Ložnica, ki je uvrščena v 4. kakovostni razred. Glede na monitoring, ki poteka v zadnjih letih, se stanje vodotokov izboljšuje, k čemur je pripomoglo zajetje deponijskih izcednih vod in zmanjšani iztoki odpadnih vod. Problematično je tudi Šmartinsko jezero, ki je močno evtrofn. Trend sicer kaže na izboljšanje, vendar se stanje počasi spreminja na boljše. V obravnavani subregiji so tri večja območja podtalnice. Analize kažejo, da je voda tudi tukaj, podobno kot v Spodnji Savinjski dolini, močno onesnažena s pesticidi. Mestoma se v vzorcih pojavljajo tudi koncentracije težkih kovin, ki pa ne presegajo dovoljenih vrednosti. Na celjskem območju potekata poleg sanacijskih ukrepov za izboljšanje zraka še dva zelo pomembna okoljska projekta - izgradnja čistilne naprave za komunalne odpadne vode in izgradnja regionalnega centra za ravnanje z odpadki. Z regionalnim centrom bodo delno rešeni problemi v zvezi z odpadki za širše območje, saj se o partnerstvu na področju gospodarjenja z odpadki dogovarjajo občine celjske in nekaterih sosednjih regij. Tudi v Celju in njegovi okolici se pojavljajo divja odlagališča, ki jih bodo skušali sanirati.

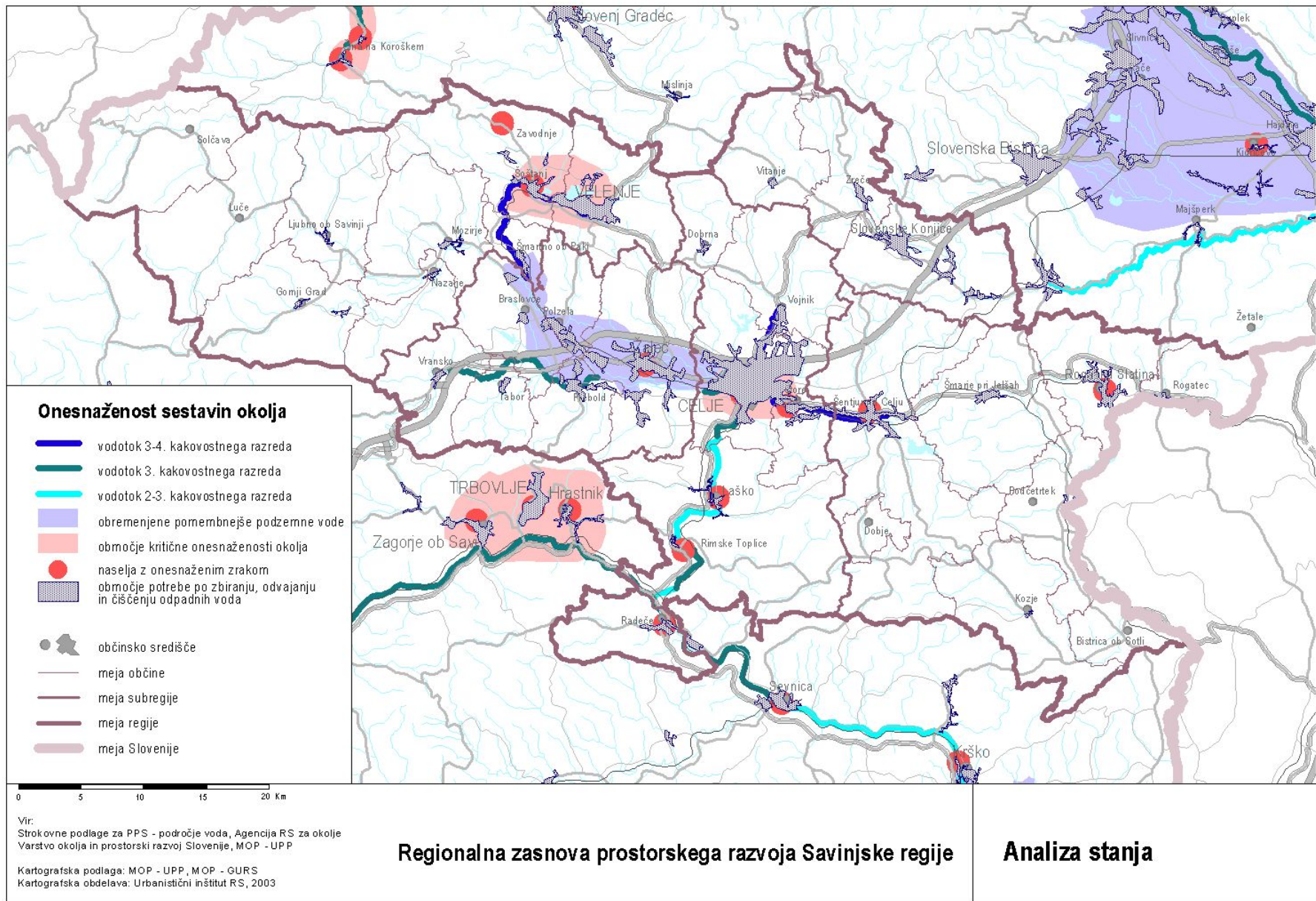
3.4.2.5. Dravinjska dolina

Največji okoljski problemi v tem delu Savinjske statistične regije se pojavljajo predvsem v Slovenskih Konjicah. Izrazito so problematične emisije iz prometa, saj skozi občino pelje del trase avtoceste 5. cestnega koridorja, na območju občine Slovenske Konjice pa so tudi tuneli, cestninske postaje in postajališča za tovornjake, ki predstavljajo dodatno obremenitev za okolje. Največja industrijska onesnaževalca zraka sta Komet in Konos s svojimi kurišči. Oba pa

postopoma prehajata na plin, zato se njune emisije CO, CO₂ in NO_x zmanjšujejo. Enako velja za individualna kurišča. Vode in tla so precej obremenjeni, čemur v večji meri botrujeta intenzivno kmetijstvo in komunalna neurejenost, enako je s podtalnico, ki je obremenjena predvsem zaradi pesticidov in izcednih vod iz deponije komunalnih odpadkov. Zato je kljub izgradnji regionalnega centra za ravnanje z odpadki, ki bo rešil problem odlaganja odpadkov v vseh občinah subregije, treba sanirati tudi obstoječe odlagališče. Priporočljiv bi bil tudi monitoring voda, saj ta, razen na eni točki na Dravinji, ni vzpostavljen. Z izgradnjo čistilne naprave in s priključitvijo dela gospodinjstev na sistem se obremenjevanje voda in podtalnice zmanjšuje. Specifičen problem, ki ga srečamo na tem območju (občina Zreče) pa je obremenjevanje tal, voda in podtalnice zaradi izdelave umetnega snega.

3.4.2.6. Kozjansko z Obsoteljem

Za to območje ni nobenih obsežnejših študij ali meritev, na podlagi katerih bi lahko sklepali o stanju okolja v tem delu Savinjske statistične regije. Iz razgovorov s predstavniki občin, ki so zadolženi za področje okolja, lahko razberemo, da nobena od občin nima večjih okoljskih problemov. To lahko pripišemo manjši industrializiranosti območja. Zrak najbolj obremenjujejo emisije iz prometa in iz kurišč, problem je tudi velik delež krajev z neurejeno komunalno infrastrukturo, kar lahko pomeni onesnaženost vodotokov in podtalnice. Na območju sicer že deluje nekaj čistilnih naprav za vode (Podčetrtek, Rogaška Slatina, Ponikva, Planina pri Sevnici, Šentjur, Dramlje). Tveganje za okolje predstavlja tudi odlaganje komunalnih odpadkov. Večina obstoječih deponij je zapolnjenih in neustrezno urejenih.

Kartogram 3.4.1: Onesnaženost sestavin okolja

3.4.3 Zaključne ugotovitve o obliki kategorij SWOT analize

SLABOSTI IN NEVARNOSTI	PREDNOSTI IN PRILOŽNOSTI
<p>Zrak</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izrazita kotlinska in dolinska lega večjih urbanih naselij: Celje, Žalec, Velenje, Šoštanj. - Koncentracija glavnih virov onesnaževanja v večjih urbanih naseljih. Med njimi so najbolj problematični termoenergetski in industrijski objekti (TEŠ, TET, CC in drugi). - Zaradi dostopnosti območja je dobro razvita prometna mreža, ki skupaj z izrazito tranzitnim 5. cestnim koridorjem MB-LJ bistveno vpliva na večje onesnaževanje. - Veliko število individualnih kurišč zaradi razpršene poselitve ostalih manjših naselij. - Intenzivna kmetijska raba v nižinskih delih zaradi uporabe sredstev za zaščito rastlin vpliva na onesnaževanje zraka. 	<p>Zrak</p> <ul style="list-style-type: none"> - Večina prebivalstva živi v dveh največjih urbaniziranih naseljih (Celje, Velenje). Pri obeh je ogrevanje urejeno bodisi z daljinskim ogrevanjem ali plinifikacijo, zato so vplivi zmanjšani na minimum. - Tudi ostala naselja postopoma prehajajo na drugačen način ogrevanja. - Vsi glavni viri onesnaževanja zraka so v celoti ali vsaj delno sanirani – dober lokalni monitoring. - Glavni cestni koridorji potekajo po robu regije in zaobidejo večja naselja, kar zmanjšuje onesnaževanje v osrednjem delu regije. Zaradi železniške povezave kaže možnost za preusmeritev tranzitnega tovornega prometa na železnico. - Postopno opuščanje intenzivnih hmeljišč, kar posledično pomeni manjšo uporabo različnih škropiv (delno zmanjšanje).
<p>Površinske vode</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neugodna geološka in talna struktura vpliva na večjo ogroženost prostora za onesnaženje podtalnice. - Na območjih, ki so najbolj ranljiva za onesnaževanje, so odstranjeni skoraj vsi nižinski gozdovi, ki so ključni za čisto podtalnico – filter sitem. - Zaradi različnih posegov v okolje se postopoma niža gladina podtalnice. - Nad številnimi podtalnimi zajetji vode so intenzivne kmetijske površine, ki zaradi uporabe škropiv in gnojil vplivajo na onesnaževanje podtalnice. - Številne človekove dejavnosti in prepletena cestna mreža v bližini vodozbirnih območij. - Pomanjkanje ustreznih virov pitne vode. 	<p>Površinske vode</p> <ul style="list-style-type: none"> - Večina vode iz vodnih zajetij, razen v primeru Spodnje Savinjske doline, se zajema iz izvirnih vod in ne iz talnih vodonosnikov. - Vsi vodonosniki in vodna zajetja so dovolj izdatna. - Opuščanje intenzivnih hmeljarskih površin in sprejeta zakonodaja o prepovedi uporabe določenih pesticidov. - Večja osveščenost kmetov v zvezi z uporabo škropiv in gnojil, ki je predvsem posledica dobrih podatkov o stanju in kakovosti podtalnice v regiji – dober republiški monitoring.

<p>Tla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaradi talne strukture velika nevarnost dolgotrajnih suš. - Velik del zelo rodovitnih tal je degradiran ali onesnažen zaradi različnih človekovih dejavnosti. Tla so zato po večini neuporabna za kmetijstvo. To zlasti velja za Šaleško dolino in del Spodnje Savinjske doline. - Zaradi pritiska in različnih interesov se vse bolj posega na rodovitne površine. 	<p>Tla</p> <ul style="list-style-type: none"> - V večjem delu regije so zaradi ugodne lege in tal zelo dobri pogoji za kmetijstvo. - Tla imajo dokaj visoko samoočiščevalno sposobnost.
<p>Gozd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skozi čas je bila izkrčena večina nižinskih gozdov. Prvotni gozdovi so ohranjeni le še na nekoliko višje ležečih območjih, ki niso primerna za kmetijstvo, zlasti v Zgornji Savinjski dolini. - Veliko gozda je antropogeniziranega. - Zaradi različnih predvsem antropogenih dejavnikov se je porušila naravna sestava drevesnih vrst in optimalno razmerje razslojenosti gozda. - Zaradi fragmentacije gozdne matice se v gozdnem ekosistemu biotska raznovrstnost. Ogrožene so nekatere rastlinske in živalske vrste. - Na nekaterih površinah se zmanjšuje proizvodni potencial in ekološka stabilnost zaradi onesnaževanja okolja. - Neurejeno lastništvo. Nerešen problem denacionalizacije in razdrobljenosti površin. - Postopno zaraščanje povečuje nevarnost vdorov prosto živečih živali v urbani prostor. 	<p>Gozd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sorazmerno visok delež ohranjenih gozdnih površin in dokaj dobra naravna ohranjenost gozdnega ekosistema. - Ohranjene dokaj velike homogene zaplate. - Ponovno zaraščanje določenih, predvsem kmetijskih površin. Povečevanje biološke raznovrstnosti. - Dobro, sonaravno gospodarjenje z gozdovi na obravnavanem območju. - Trend propadanja gozdov zaradi onesnaževanja se je ustalil. Vitalnost dreves se izboljšuje.

<p>Odpadki</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veliko število občinskih komunalnih odlagališč, ki niso primerno urejena. - Veliko divjih odlagališč. - (Pre)nizka okoljska zavest prebivalstva. - Ogromne količine industrijskih odpadkov. - Premajhna uspešnost ločenega zbiranja odpadkov. - Neurejen trg sekundarnih surovin. - Omejen volumen za odlaganje odpadkov na vseh deponijah. - Ni sprejete celovite regionalne usmeritve za gospodarjenje z odpadki. 	<p>Odpadki</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobro urejeno regionalno komunalno odlagališče Bukovžlak. - Odkupljena zemljišča in delno pripravljena dokumentacija za regionalni center za ravnanje z odpadki (CERO) ob odlagališču Bukovžlak. - Urejena partnerstva nekaterih občin pri gospodarjenju z odpadki (Celje in okoliške občine, občine v Šaleški dolini in ob spodnjem toku Pake. - Pripravljena infrastruktura za ločeno zbiranje odpadkov v velikem številu občin. - Nova državna zakonodaja na področju gospodarjenja z odpadki. - Začetek povezovanja občin v okviru CERO (pisma o nameri).
<p>Rastlinstvo in živalstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaradi človekovih dejavnosti so bili uničeni in razdrobljeni najbolj zanimivi nižinski habitati. - Sodobna infrastruktura predstavlja bariere, ki onemogoča normalno migracijo živalim. S tem se pojavi možnost genetske osiromašitve in propada metapopulacije. - Promet predstavlja velik dejavnik za tveganje živali. - Turizem in rekreacija predstavljata velik negativni pritisk na živali in rastline. - Naseljevanje tujerodnih vrst – zlasti v vodne ekosisteme. 	<p>Rastlinstvo in živalstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Heterogenost območja povečuje biotsko pestrost. - V gozdni krajini alpskih območjih so prisotne številne redke vrste. - Pojav novih vodnih objektov: jezer in zadrževalnikov povečuje pestrost okolja. - Dobro je urejen sistem upravljanja s populacijami. - Dobro je raziskovalno delo.

<p>Urbano okolje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Večina prebivalstva skoncentriranega v dveh urbanih središčih (Velenje, Celje). Več gneče, hrupa, itd. - Vse dejavnosti locirane na enem mestu, kar predstavlja večjo obremenitev za okolje. - Običajno nevzdržne prometne razmere. - Slabo izkoriščene, neurejene in slabo vzdrževane javne zelene površine, ki so ključne za kakovostno bivanje v mestnem prostoru. 	<p>Urbano okolje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaradi koncentrirane poselitve nižji stroški gradnje. - Urejena komunalna, prometna in druga infrastruktura. Urejeno čiščenje in odvajanje komunalnih vod – manjši vpliv na okolje. - Lažja dostopnost različnih storitev, kar olajša življenje. - Dobra cestna povezanost večjih oskrbovalnih središč z zaledjem. Možnost ločevanja dela in bivanja. S tem se bistvo izboljšajo tudi pogoji za bivanje – življenje v mirnem in manj onesnaženem okolju. - Vsa večja urbanizirana naselja v neposredni bližini širših naravnih zaledij, ki omogočajo intenzivno športno udejstvovanje in rekreacijo.
<p>Zdravlje ljudi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neugodna starostna struktura. Veliko večja umrljivost kot rodnost – relativno visoka starost. - Relativno slaba organizacija sekundarnega zdravstva. Le dve bolnici v celotni statistični regiji. - Neugodno razmerje med številom zdravnikov in bolnikov glede na slovensko povprečje. - Najvišji stalež bolniških. - Povišana stopnja bolezni srca in ožilja. - Izredno visoka stopnja samomorilnosti glede na povprečje v naši državi. 	<p>Zdravlje ljudi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zelo dobra organizacija primarnega zdravstva (9 zdravstvenih domov). - Usposobljen zdravniški kader. - Dokaj zdrave bivalne razmere v vseh krajih in večjih naseljih.